

fundacja
Instytut Aktywizacji Regionów
z siedzibą w Gdyni
adres do korespondencji:
ul. Sarnia Góra 9
84-207 Koleczkowo

Gdynia, dnia 1 sierpnia 2023 roku

Sz. P.
Zakład Ubezpieczeń Społecznych
W

PETYCJA

Szanowni Państwo,

Działając na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz 870), działając w interesie publicznym w ramach prowadzonego przez naszą fundację projektu pn. „PEŁNOPRAWNI – osoby z niepełnosprawnościami jako petenci w sądach i urzędach” przedstawiamy Państwu audyt w zakresie zidentyfikowanych aspektów dyskryminacji w wymiarze sprawiedliwości i administracji publicznej, na gruncie prowadzonej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w sprawie. W jednej ze spraw prowadzonych przed tutejszym organem, zapewniliśmy pomoc prawną w ramach działań interwencyjnych na etapie postępowania dla osób z niepełnosprawnościami w zakresie zidentyfikowanych naruszeń lub ograniczeń praw człowieka, dyskryminacji i przemocy na terenie całego woj. pomorskiego. W oparciu o przeprowadzoną sprawę chcielibyśmy podzielić się z Państwem problemami jakich doświadczyła osoba z niepełnosprawnościami na etapie prowadzonego postępowania. Na podstawie art. 2 ust. 3 in fine ustawy o petycjach prosimy o ustosunkowanie się do audytu oraz odniesienie się czy zaproponowane przez nas propozycje zmian w zakresie działania Państwa instytucji mogą zostać wdrożone, jako że sprawa dotyczy życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji.

Audyt: "Analiza naruszeń praw osoby z niepełnosprawnością w postępowaniu administracyjnym dotyczącym przyznania świadczenia rentowego"

WSTĘP:

Niniejszy audyt ma na celu zidentyfikowanie naruszeń praw osoby z niepełnosprawnością w kontekście postępowania administracyjnego dotyczącego przyznania świadczenia rentowego. Przedstawiony zostanie krótki opis zidentyfikowanego problemu wraz z przytoczeniem kluczowej podstawy prawnej powiązanej z obszarem, gdzie ujawniono zachowania dyskryminujące. Dodatkowo, zostanie przedstawiony kolejny podpunkt, którym są korzyści dla organu, który zastosuje efekty audytu.

OPIS SYTUACJI:

Osoba z niepełnosprawnością (ON) zwróciła się o wsparcie w związku ze sprawą przyznania świadczenia rentowego w wyniku wypadku, który ograniczył jej możliwości zarobkowe. W trakcie turnusu rehabilitacyjnego oraz leczenia specjalistycznego ON otrzymała decyzję odmowną wypłaty świadczenia. ZUS przekazał tę decyzję w formie listu zwykłego na adres zamieszkania, mimo że ON pierwotnie wskazała inny adres do doręczeń dla przesyłek z ZUS z powodu swojego stanu zdrowia.

ANALIZA NARUSZEŃ:

W analizowanej sprawie zidentyfikowano szereg naruszeń praw osoby z niepełnosprawnością w postępowaniu administracyjnym. Poniżej przedstawiamy wskazanie tych naruszeń:

1. Naruszenie prawa do równego traktowania:

ZUS nie dostosował działań proceduralnych do potrzeb osoby z niepełnosprawnością, pomimo sygnalizowania problemów zdrowotnych i konieczności zmiany adresu doręczeń. To naruszało zasadę równego traktowania, określoną w art. 32 i 33 Konstytucji RP.

2. Naruszenie prawa do skutecznej obrony:

ZUS odmówił przesłania kluczowej korespondencji na adres rekomendowany przez ON, mimo zgłoszonej istotnej potrzeby. Brak uwzględnienia potrzeb osoby z niepełnosprawnością uniemożliwił skuteczną obronę jej stanowiska w postępowaniu. To naruszało prawo do skutecznej obrony, gwarantowane przez art. 32 i 69 Konstytucji RP.

3. Dyskryminacja:

Praktyka stosowana przez ZUS, polegająca na nieuwzględnianiu zmiany adresu doręczeń z powodu niepełnosprawności, stanowiła przejaw dyskryminacji wobec osoby z niepełnosprawnością.

To naruszało zasady równego traktowania, określone w art. 32 i 33 Konstytucji RP.

PODSTAWY PRAWNE POWIĄZANE Z WYKRYTYMI NARUSZENIAMI:

Podstawy prawne powiązane z wykrytymi naruszeniami to:

- Konstytucja RP: Art. 32 i 33 Konstytucji RP określają prawa osób niepełnosprawnych i zobowiązują organy państwowe do zapewnienia im równości wobec prawa oraz ochrony przed dyskryminacją.

- Art. 42 k.p.a. (Kodeks postępowania administracyjnego): W kontekście interpretacji art. 42 k.p.a., nie wynika, żeby adresat nie mógł z własnej woli zgodzić się na przyjęcie pisma w trybie dodatkowym, uwzględniając okoliczności takie jak niepełnosprawność.

KORZYŚCI DLA ORGANU, KTÓRY ZASTOSUJE EFEKTY AUDYTU:

Wdrożenie zaleceń zawartych w audycie przyniesie korzyści dla organu prowadzącego postępowanie administracyjne. Oto niektóre z tych korzyści:

1. Zapewnienie zgodności z prawem:

Działania organu będą zgodne z przepisami konstytucyjnymi, zwłaszcza dotyczącymi równości wobec prawa i ochrony przed dyskryminacją. To przyczyni się do podniesienia wiarygodności i zaufania do organu w oczach społeczeństwa.

2. Minimalizacja ryzyka sporów sądowych:

Poprawne dostosowanie działań proceduralnych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami zmniejszy ryzyko sporów sądowych i związanych z nimi kosztów dla organu.

3. Wzrost efektywności i skuteczności:

Uwzględnienie specyficznych potrzeb osób z niepełnosprawnościami pozwoli na bardziej efektywne i skuteczne przeprowadzanie postępowań administracyjnych, zgodnie z zasadą szybkości i skuteczności.

PODSUMOWANIE:

Analiza naruszeń praw osoby z niepełnosprawnością w postępowaniu administracyjnym dotyczącym przyznania świadczenia rentowego wykazała szereg naruszeń, takich jak naruszenie prawa do równego traktowania, prawa do skutecznej obrony i niedyskryminacji. Wdrożenie zaleceń zawartych w audycie przyniesie korzyści dla organu prowadzącego postępowanie administracyjne, w tym zapewnienie zgodności z prawem, minimalizację ryzyka sporów sądowych oraz wzrost efektywności i skuteczności.

dr Piotr Kamiński
członek zarządu fundacji
Instytut Aktywizacji Regionów
koordynator projektu
„PEŁNOPRAWNI – osoby z niepełnosprawnościami jako
petenci w sądach i urzędach”, pełnoprawni.eu

- do wiadomości - Rzecznik Praw Obywatelskich.